DOSYA/GÖZLEM VE GÖRÜŞLER

TOPLUM VE HEKİM DERGİSİ YAYIN KURULU'NDAN TOPLUM VE HEKİM

Toplum ve Hekim Dergisi 1978 yılında yayın yaşamına, ÇIKARKEN başlıklı yazıda yer alan "Toplumla hekim arasındaki çok yönlü diyalogu, bilimsel gerçeklerin ışığında sürdürmek amacındayız. Halk sağlığının her sorununu, ülkenin içinde bulunduğu durumu; incelemelerle, araştırmalarla ortaya koymak, temel hedeflerimizin başında gelecek. Beslenme, konut, ilaç gibi sorunların tüm yönleri, işçi sağlığı, ana-çocuk sağlığı, çevre sağlığı gibi çok boyutlu olgular dergimizde işlenecek. Tüm gerçekler hekimlere, halka iletilecek. .....Yazıların değerlendirilmesinde ölçütlerimiz, halka, topluma yararları, örgüt çalışmalarımıza yardımcı olması, meslektaşlarımıza ve topluma ileteceği mesajın önemi olacak. .....Çalışmalarımız bireysel görüşlerden çok, hep birlikte yapacağımız çalışmalarla oluşursa önemi artacaktır. Bireysel çalışmalar da, önemi, topluma katkısı ölçüsünde gerekli yerini alacaktır. .....Dergimizle hem kendi topluluğumuzu, hem de toplumumuzu ele aldığımız konularda bilimsel doğrulara, yeni aşamalara, daha geniş boyutlu düşünce ve davranışlara ulaştırmalıyız. .....Dergimizi yaratmak kadar yaşatmak da görevimizdir. Dergimizin sağlıklı yaşaması, yayın sürekliliğinin sağlanması abone sayısıyla orantılı olarak artacaktır. .....Başarı da başarısızlık da hepimizin olacaktır." sözleriyle başladı.

Kısa bir süre sonra gerçekleşen 12 Eylül askeri darbesiyle TTB'nin de faaliyetleri birçok demokratik kitle örgütüyle birlikte yasaklandığından dergimiz yayınına zorunlu olarak ara verdi. Bindokuzyüzseksendört yılında TTB'nin yeniden faaliyetine başlamasıyla birlikte Toplum ve Hekim de yeniden yayınlanmaya başlandı. Ancak yeni dönemde yeni bir içerikle; klinik uygulamaları da içeren tıbbi konuların ağırlıklı olarak yer aldığı, yanı sıra örgütün geneli yerine daha çok TTB-MK'nin kendi yazılarıyla şekillenen dergi içeriği kırkyedinci sayıya dek sürdü.

Toplum ve Hekim Dergisi'nin birinci dönemini örgütsel perspektifin, ikinci dönemini tıbbi-klinik perspektifin ağırlıklı olarak şekillendirdiği dönemler olarak adlandırabiliriz. Kırkyedinci sayı ile başlatabileceğimiz üçüncü dönem ise sosyal tıp perspektifinin ağırlığıyla tanımlanabilir. Örgütsel perspektifi de kapsayan bu dönemde, Toplum ve Hekim, doksanlı yıllardan günümüze TTB yönetiminde bulunan Etkin Demokratik TTB hareketinin ideolojik hattını tanımlayan TTB'nin tek yayın organıdır.

Dergi, sağlık alanının siyasallaştırılması üzerinden yaptığı kurgusunu eşitlik, özgürlük ve barış bileşeninde nihai bir hedefle birleştirme çabası taşımaktadır. Bu saik, TTB'nin de içerisinde yer aldığı diğer demokratik kitle örgütleri gibi üye bileşeninin çoğunlukla çalışanlara dayanan, dolayısıyla üst kimliğin daha belirgin olduğu, öne çıktığı yapılar olması dolayısıyla toplumsal ittifaklarını da yine aynı üst kimliğe sahip yapılanmalarla gerçekleştirme kararlılığından kaynaklandığından, ne konu olarak ne de kapsam olarak hekimler ya da sağlık çalışanları ya da sağlık sektörü ile sınırlı bir alana sahip değildir. Aksine biraz önce ifade edilen saptamaların gerektirdiği şekilde, yaşamın bütün alanlarında sözü ve eyleminin olacağı kesişişlerin mevcudiyetini bilerek ve görerek üçüncü dönemdeki alanını ve ittifaklarını belirlemiştir. Yoluna bu belirlemelerin gerektirdiği araçlardan da yararlanarak hem

dergide hem de örgütümüzün diğer alanlarında gönüllü kolektif emeğe ve üretime dayanarak devam etme isteği ve çabasındadır.

Egemen ideolojiyi üretilmiş ideolojilerin bir arada bulunuşu, toplumu en geniş haliyle kavrayan ideoloji olarak tanımlayıp resmi ideolojiden farklılığını belirlediğimizde, egemen ideolojiyi oluşturan bileşenlerin yalnızca egemen sınıfın ideolojisinden meydana gelmediğini de söylemiş oluyoruz. Toplumdaki var olan sınıf mücadelelerinin tarihsel süreç içerisinde şekillendirdiği siyasal-sınıfsal güç dengeleri söz konusu bileşenlerin hangi etki ve büyüklükte, nasıl ve ne şekilde bir araya geleceğini de belirler. Hem toplumun bütün üyeleri birer birey olarak hem de sınıflar, egemen ideolojinin hem üretiminde vardırlar hem de etki alanında. Dolayısıyla, kişisel ve örgütlü üretimlerimizin egemen ideolojinin oluşumunda sınıftan yana eğilimi güçlendirebilmesi, şekillendirebilmesi söz konusu üretimleri ittifaklarımızı da kapsayan kitlelerle ilişkilendirebilecek siyaset tarzımız ile ilişkilidir. Siyasete araç olmayan bileşenlerin de, kitlelere ulaşamayan siyasetin de ideoloji alanında ne yeri ne de etkisi olabilir. Bunun için Toplum ve Hekim'in üretimlerinin egemen ideoloji alanındaki varlığı ve etkisi doğrudan TTB'nin siyaseti ve siyaset alanındaki yeri ve etkisi ile ilişkilidir.

Hem TTB hem de Toplum ve Hekim ile ilgili olarak tanımlanabilecek olan sorunların hemen hiçbirinin örgütümüzün ve dergimizin özgün sorunları olmadığını, aksine bu sorunların kaynağında özellikle seksenli yıllarla birlikte hem dünyada hem de Türkiye'de uygulanan ekonomik ve sosyal politikaların sonuçlarından bazıları olarak gerçekleşen; üst kimliklerin reddinin sağlanması ve yerine alt kimliklerin öne çıkartılması, makro paradigmanın mikro paradigmalarla ikame edilebilmesinin sağlanmasıyla ortaya çıkan apolitizasyon ve pragmatizmin önemli bir rol oynadığını görüyoruz. Bunun için de derginin siyasal içeriği, maliyeti ve abone sayısı gibi başlıklardaki tartışmalarımızı ne dergi ne de örgütümüzün içeriğine daraltmadan yürütmeye özen gösteriyoruz.